

ს ი ა ნ მ ი

ქრონიკული
გიგლიორთეკა

ნახ. გ. ლომიძისა

გამარჯვებული იხელი

პიტლერი და მისი დამჭაშები საბჭოთა კავშირზე გამარჯვებას რამოდენიმე კვირის საქმედ სთვლიდნენ. მაგრამ ერთი წლის მანძილზე წითელი არმიის მედგარმა დარტყმებმა ოკუპანტები „გატეხილი გობის“ წინაშე დააყენა.

გაზეთებიდან

ეს კატის კნუტი ფიქრობდა მთას გაღუწვდება ფეხია, —
 მას გამარჯვების გვირგვინი — ეგონა იყო ძეხვია,
 დორბლმორეული რაც ჩხავის, უკვე შესრულდა წელია, —
 მაგრამ „ძეხვს“ ის ვერ მისწვდება, ისე მოსწყდება წელია.

ლაგალმა იაპონიას გადასცა ინდო-ჩინეთი სამხედრო ბაზად 1943 წლამდე, რის შემდეგ ეს უფლებები გაუგრძელდება.

გაუგრიქი ლეს

ნახ. ღონისა

ის მდუმარედ იჯდა ფართო კაბინეტში და, როგორც პოეტები იტყვიან, სახეზე შფოთვის დრუბელი გადაკვროდა. ვერო, კომბიანი შუბლი ნაოჭებისაგან კიტრის დამქანარი ნაფქვენივით დაჭმუჭნოდა. ამ დონზე სისხლით სავსე თვალები ფეთიანვით ბრიალებდნენ, აქეთ-იქით ეხეთქებოდნენ, თათქოს გადმოხტომას და გაქცევას აპირებდნო.

ლოგამოშვებით კი კოტიტა თითებს ჯეჯე იჭერდა, თითქოს იმის შესამოწმებლად, რომ იქ, რალაც შედეგებული სავანი რომ იყო, რასაც ჩვეულებრივ წმინდა არიულ ტვინს უმახიან ხოლმე—არის კიდევ თავის ადგილას თუ არაო. დიდხანს იყო ამ ყოფაში. შემდეგ საათს შეხედა, და რადიო-მიმღების დილაკი გადააბრუნა.

— „მოისმინეთ, ლაპარაკობს ბერლინი“, — გაისმა დიქტორის ხმა, — მიკროფონთან არის მათი აღმატებულება პროპაგანდის მინისტრი იოზეფ ფონ-გებელსი...“

დიქტორის ხმის გაგონებაზე დაჭმუჭნული შუბლი გაეჩხნა. — ააა, — წამოიძახა მან ფლეგმატიურად, — ჩემი უბელვედერო აპოლონი უკვე მიკროფონთან არის?.. ვნახოთ როგორი მენიუ შეამზადა დღეს. ინსტრუქციის თანახმად, მან დღეს უნდა დაამარცხოს ათიოდე დივიზია — წითელი არმიისა, ხუთიოდე ქალაქი მიანიც უნდა აიღოს, წამოიყვანოს ტყვეები, ხელთ იგდოს დიდძალი დავლა. ამას გარდა, უნდა მოხდინოს საბჭოთა კავშირ-ინგლისსა და ამერიკის ინტერესთა შეჯახება, გათიშოს ისინი ერთმანეთისაგან. ვნახოთ როგორ გაისარჯა.

დაძაბული ყურადღებით მიუჯდა მიმღებს. რამელშიც გებელსის ხმა ისმოდა ხან ხრინწიანი დისკანტი, ხან დანჯღრეული პიანო, ხან კი — სადაც უფრო ფანტასტიურ სიცრუეს ახერხებდა და ხმას უწევდა — ნაქალაქი ფორსმაჟორით.

გებელსი განაგრძობდა:

— „ამრიგად, არიელნი, ბენდიერნი ხართ, რომ ზედგათებრივი ფიურერი გაბატონობთ. მისი უშუალო ხელმძღვანელობით ჩვენ გამარჯვებაზე ვიმკით, ჩვენ მივალწვით იმას, რომ მოვანდინეთ საბჭოთა კავშირის, ინგლისისა და ამერიკის გათიშვა ერთმანეთში. დღეს საბჭოთა კავშირი იზოლირებულია. კიდევ ორი დღე, კიდევ ორი კვირა, შეიძლება ორიოდ თვეც და თვითონ ისინი მოგვეხოცნენ ზავს, მაგრამ ფიურერი, რის ფიურერია თუ კი ზავზე დათანხმდება? სრული დაპყრობა, სრული განადგურება, სრული გაბატონება შესამე იმპერიისა მიუღოს მსოფლიოზე — აი ფიურერის დირექტივა. მაშ მივიციტ ყველაფერი ფრონტს, მოჩხრიკეთ ჯიბეები, გაიხადეთ ტანზე, არ იფიქროთ საკუთარ თავზე, იფიქრეთ მხოლოდ ფიურერზე...“

გებელსის ამ სიტყვებმა იგი ალტაცებაში მოიყვანა. დაჭმუჭნული შუბლი გაეჩხნა და უაღრესი კმაყოფილებით გაიღიმა.

— ლამაზად სტყუის არამზადა. სიცრუის ნამდვილი ვირტუოზია. სწორედ ისე, როგორც მე ვასწავლე: სთქვი ისეთი ტყუილი, რომ ეჭვი არავის შეგებაროს, რომ ეს ტყუილია მეტეჟი. მასახელა, ნამდვილად მასახელა — მე, ფიურერი, მპყრობელი მესამე იმპერიისა — ადოლფ ჰიტლერი.

ამ სიტყვებზე მან ოცნების ღურღღში შეტოპა.

— მართლაც და რალა უკლია ჩემი მოწინააღმდეგეების გათიშვას? ინგლისი შორს არის, ამერიკა კიდევ უფრო შორს — მასახელა, საბჭოთა კავშირი იზოლირებულია, ცალკალკე დავამარცხებ და ვიბატონებ. როგორც ამბობდნენ ძველი რომის კეისრები: „დივიდე ეტ იმპერა... ხა-ხა, ხა, ხა...“

გაღიხარხარა მან, მაგრამ უმაღვე ვიწრო შუბლი კვლავ შეიჭმუჭნა, კიტრის ნაფქვენივით დაუნაოქდა, თვალები გაუფართოვდა, მათ დამფრთხალი თავგებივით დაიწყეს სირბილი აქეთ-იქით, თითქოს აქეთ-იქით, თითქოს ქუთუთოებიდან გადმოხტომას და გაქცევას აპირებდნო.

ეს რა მოხდა?

უცხად რადიო-მიმღებში ჩაერთო სხვა, ძლიერი ტალღა, მან დაჩრდილა, დაახშო ფონ-გებელსის ხრინწიანი დისკანტიც, დანჯღრეული პიანოც, ნაძალადევი ფორს-მაჟორიც.

— „მოისმინეთ ლაპარაკობს მოსკოვი, — გაისმა რადიოში, — ლაპარაკობს კომინტერნის სახელობის რადიო-სადგული... გადმოგცემთ დიდ ბრიტანეთთან და ამერიკის შეერთებულ შტატებთან საბჭოთა კავშირის საბრძოლო კავშირის განმტკიცების შესახებ — დადებულ ხელშეკრულების ტექსტს...“

„ფიურერს“ გააუჩუოლა.

— რაო? განმტკიცების შესახებ? ტყუილია! — წამოიხროტინა მან.

— „დიახ, არიელბო, — კვლავ გაისმა გებელსის ხრინწიანი დისკანტი, — ფაქტიურად ჩაშლილია კავშირი ინგლის-ამერიკასა და საბჭოთა კავშირის შორის“.

„ფიურერმა“ ცოტათი სული მოითქვა.

— დიახ, დიახ, ფაქტიურად ჩაშლილია...“

მას კიდევ რალაც უნდა ეთქვა, მაგრამ კვლავ მძლავრი ტალღა შეიჭრა რადიომიმღებში:

„მოისმინეთ! ლაპარაკობს ლონდონი! გადმოგცემთ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირისა და დიდბრიტანეთის შეერთებული სამეფოს შორის დადებულ ხელშეკრულებათა ტექსტს, ჰიტლერის გერმანიისა და ევროპაში მის თანამონაწილეთა წინააღმდეგ წარმოებულ ომში მოკავშირეობის შესახებ და იმის შემდეგ თანამშრომლობასა და ურთიერთ-დახმარებაზე“.

— შეუძლებელია, — შეპყვირა „ფიურერმა“, — ისინი გათიშულნი არიან. მაგრამ რადიომიმღებში კვლავ ახალი ტალღა შეიჭრა:

„მოისმინეთ, ლაპარაკობს ვაშინგტონი. გადმოგცემთ იმ შეთანხმების ტექსტს, რომელიც დადებულია საბჭოთა კავშირისა და ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობებს შორის იმ პირობების შესახებ, რომლებიც გამოყენებულ უნდა იქნას აგრესიის წინააღმდეგ ომის წარმოებაში ურთიერთ დახმარებისას საბრძოლო თანამშრომლობაზე“.

„ფიურერს“ სახე დაღვრიცა, შუბლი დაეჭმუჭნა, დორბლი მოადგა, შავიდას ხელი დაპყრა და ისტერიულად შეპყვირა:

— შეუძლებელია, წარმოუდგენელია!

და წყლით სავსე გრაფინი მაგიდის გვერდით დადგმულ სარკიან ტრიუმოს სთხლიშა. შუშებმა ჩხრიალი მოიღო. უმაღვე კარი გაიღო და შემოგარდა ადიუტანტი.

— ეს რა არის? — შეუღრიალა „ფიურერმა“ და რადიომიმღებზე მიუშვირა ხელი.

— ეს რადიომიმღებია, დიდო ფიურერ,

— მერე რატომ არის ასე?

— როგორ დიდო ფიურერ?

— რატომ არის, რომ გებელსის ლაპარაკის დროს სხვადასხვა ქვეყნებიდან შემოიჭრა გადმოცემები. ალბად კონტაქტი მოხდა, გაასწორეთ დაუყოვნებლივ ადიუტანტი შეყოყმანდა და ძლივს ლულულულით შეებდა:

— გამოაიტყულებით, დიდო ფიურერ, რომ ეგ ჩვენს ძალღონეს აღმატება.

— ხმა, კრიტიკა, არამზადა, რა ადგებება თქვენს ძალღონეს? კონტაქტის თავიდან აცილება ეს ხომ მონტიორის საქმეა?

— გაიგე, საფრანგეთის ახალ „პრემიერს“ ლავალს იაპონიისათვის ნება მიუცია 1943 წლამდე ჩვენი ქვეყანა სამხედრო ბაზად გამოიყენოს და შემდეგაც ჰპირდება მას ამ უფლების გაგრძელებას. — როგორ არა, ჯერ კიდევ მას შეუძლია იაპონიისათვის ასეთი უფლების მოცემა და მისი გაგრძელება, თუ კი თვითონ მას მანამდე გაუგრძელეს სიცოცხლე.

— არა, ფიურერ, ეგ ისეთი კონტაქტია, რომელსაც არა თუ მონტიორი, მთელი ჩვენი იმპერია ვეღარ გამოასწორებს. „ფიურერი“ სიბრახისაგან ლაპარაკს ევეთარ ახერხებდა, ადიუტანტი შიში-საგან ენახავარდნილი იღვა, ხოლო რადიომიმღებში ისმოდა მტკიცე, ბეჯითი, გაუკაცური სიტყვები: — „არავითარი ეჭვი არ არის, რომ სამი დიდი სახელმწიფოს ესოდენ მჭიდრო კავშირს შედეგად მოჰყვება სულ მოკლე ხანში განადგურება ჰიტლერის გერმანიისა, რომელიც ყველაზე საშიშ მოქარის წარმოადგენს მთელი კაცობრიობის ცხოვრებისა და არსებობისათვის“. „ფიურერს“ სუნთქვა შეეკრა. მან იგრძნო თუ რა ძლიერი ყოფილა ძალა იმ კონტაქტისა, რომლის დაძლევა მონტიორებზე სრულებითაც არ არის დამოკიდებული.

ოვანი მელგარიქი

საინფორმაციო ნაკრები მიღებული ნიანგია რწმუნებულისაგან, ბერლინიდან ქვეყნული პირდაპირი მთავრობით 14 ივნისს 1942 წ.

ნახ. ს. ნადარეძელისა

მოხსენება ნიანგის

თორმეტსა და ცამეტ ივნისს ეგრობის ფა- შისტურ ქვეყნებში აღდგოლი ჰქონდა ძლიერ მიწისძვრას. სეისმოლოგებს არასდროს არ აღუნიშნავთ ასეთი მიწისძვრა ეგრობაში.

მიწისძვრის კერა იყო ბერლინი და მისი მი- დამოები, საიდანაც იგი გავრცელდა დასავ- ლეთ ეგრობის კონტინენტზე. გამოირკვა, რომ ამ უკანასკნელ მიწისძვრას კავშირი აქვს იმ კატასტროფულ ვულკანურ მოვლენასთან, რომელიც მოელის ახლო მომავალში ფაშის- ტურ გერმანიას.

თქვენმა რწმუნებულმა ორმა დაკვირვება აწარმოვა მიწისძვრის შედეგებზე და მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ დაზარალებულია მხოლოდ დიდი ნაგებობები, უზარმაზარი სასახლეები და კოშკები, სადაც ცხოვრობენ „ძლიერნი იმა ქვეყნისანი“.

თქვენმა რწმუნებულმა ინახულა ის აღვი- ლები, სადაც მიწისძვრას გამანადგურებელი შედეგები მოჰყვა.

პირველყოვლისა, იგი გაეშურა ბერლინის იმ უბნისაკენ, სადაც გათხრილ გერაბში მო- წყობილია „ფიურერის“ თავშესაფარი.

„ფიურერის“ კაბინეტის კარებთან თავი მოეყარათ მინისტრებს.

პიტლერის ამღვრეული თვალები და დაღ- რევილი სახე ააშკარავებდა მის შინაგან მღელვარებას.

„როგორ მოხდა? რა იყო მიზეზი? როგორ გაბედეს? — ღრიალებდა იგი.

— ბიჭოს, ეგ უბედური სულ წასულა ხე- ლიდან, — გაიფიქრა თქვენმა რწმუნებულ- მა, — ნუ თუ მას ჰგონია, რომ მის სურვილ- ზეა დამოკიდებული მიწისძვრა?

— მომგვარეთ ჰიმლერი! — გაისმა მისი ხრინწიანი ხმა.

ჰიმლერმა ფრთხილად შეაღო კარი და ფეხ- აკრფით შევიდა მის კაბინეტში.

— აქა ვართ თქვენო...

— რა თქვენო? — შეაწყვეტინა მას „ფიურ- რერმა“.

— ნუ თუ არ შეიძლებოდა ამ კატასტრო- ფის თავიდან აცილება?

ჰიმლერი გაქვავდა. იგი ვერ მიმხვდარიყო იომელ კატასტროფაზე ლაპარაკობდა „ფიურ- რერი“. კოტა კატასტროფებთან ხომ არა აქვს მათ საქმე?

— თქვენო ბრწყინვალეებო... — აკანკაღე- ბული ხმით დაიწყო ჰიმლერმა.

„ფიურერმა“ ისევ შეაწყვეტინა:

— ნუ თუ არაფერს გრძნობთ? გერაფერს ზედავთ? ნუ თუ არ შეიძლებოდა თავიდან აცილება?

ჰიმლერმა გაიფიქრა, ალბათ ფიურერს ჩვეულებრივი ვალიუტინაცია აქვსო და ღი- მილით მიმართა მას:

— არაფერია, თქვენო ბრწყინვალეებო, ეგ უბრალო...

„ფიურერმა“ კვლავ შეაწყვეტინა. იგი აენტო, თვალები გაუწითლდა, ცხვირის ნეს- ტოები გაებერა, პირი დორბლით აივსო და ისეთი ღრიალი მორთო, რომ ჰაერის ძლიერი რხვევს გამო კარი თავისით გაიღო და მინის- ტრები ერთხელად შევიდნენ კაბინეტში. ჰიმ- ლერი კუთხეში ატუხულიყო და ფერწასული კანკალებდა.

— ნუ თუ გერაფერს ამჩნევთ ბატონო მი- ნისტრებო? ნუ თუ თქვენც არ გიგრძენიათ, როგორ ირხეოდა მიწა?.. ნუ თუ ყველა და- ბრმადიდა? ეგებ თქვენ ფიქრობთ თავს უშ- ველით?.. ტყუილია, ტყუილი! ჩემთან ერთად თქვენც დაიღუპებით! — გაჰყვიროდა პიტ- ლერი.

მინისტრები ქანდაკებებივით იდგნენ და სიტყვის თქმას ვერ ბედადნენ.

„ფიურერი“ ცოტათი მოლბა.

— რას იტყვით პროპაგანდის მინისტრო? როგორ უბასუხეთ 2-სა და 13 ივნისის კა-

— ფრანკოს მთავრობა „ცისფერ დივიზიას“ გერმანელების მხარეზე აღმებს, იმათ კი ესპანეთის გემი გაუძარცვავთ! მოდი და დაიჯერე: „ქალი ქალის ტყავს არ დახვესო!“

ტასტროფულ ამბებს? — გაისმა მბრძანებ- ლის ხმა.

გებელსი ფიურერთან მიბაკუნდა.

— დამშვიდდით, თქვენო ბრწყინვალეებო. აი, მორიგი ბიულეტენიც მოგართვით, ინე- ბეთ!

„ფიურერმა“ ბიულეტენს თვალი გადაავ- ლო.

აი, ეგ არის! სწორედ ამ კატასტროფის შესახებ გეკითხებოდით ბატონო ჰიმლერი! თქვენ კი მამშვიდებთ, ეგ უბრალო ამბავიაო.

— ინებეთ და წაიკითხეთ, ბატონო მინის- ტრებო, — ბრძანა ფიურერმა. მინისტრებმა თვალებით დაკენკეს საინფორმაციო ბიულე- ტენი, რომელიც ეხება „საბჭოთა სოციალის- ტური რესპუბლიკების კავშირის და ბრიტა- ნეთის შეერთებული სამეფოს ხელშეკრულე- ბას პიტლერის გერმანიის და ეგრობაში მის თანამონაწილეთა წინააღმდეგ ომში მოკავ- შირების შესახებ და ომის შემდეგ თანამ- შრომლობასა და ურთიერთდახმარებაზე“ —

აგრეთვე შეთანხმებას საბჭოთა სოციალის- ტური რესპუბლიკების კავშირისა და ამერი- კის შეერთებული შტატების მთავრობებს შო- რის იმ პრინციპების შესახებ, რომლებიც გა- მოყენებულ უნდა იქნას აგრესიის წინააღ-

დგ ომის წარმოებაში ურთიერთდახმარები- სას.

— ახლა რას იტყვით ბატონო მინისტრე- ბო, ეგებ ახლა დამამშვიდოს ავიაციის მი- ნისტრმა? ეგებ მოლოტოვის მგზავრობის შე- სახებაც გვიამბოს რამე? მოლოტოვი ხომ არ- ხეინად დაფრინავს მოსკოვიდან ლონდონსა და ვაშინგტონში? შეიძლება ბერლინიც მა- ლე მოფრინდეს და თავს დაგვესხას! დიახ, დიახ, მე ვამბობ, შეიძლება! რას იტყვით, თქვენ? — ღრიალებდა ფიურერი.

— შეიძლება! შეიძლება! — ყფდნენ შემი- ნებული მინისტრები.

„ფიურერმა“ ვიჟივით გადიხარხარა. თავზარდაცემული მინისტრები კაბინეტი- დან გაიბარნენ.

„ფიურერი“ სავარძელში დაეშვა. გერა- ბის ჭერს თვალები მიამყრო. მას მოეჩვენა გახეთქილ გერაბის ჭერიდან ჟონაგდა წყა- ლი, რომელიც ტბად დგებოდა მის კაბინეტ- ში. იგი გრძნობდა აღსასრულის დღეების მიახლოებას, რაშიაც იგი, ცხადია, არ შემე- დარა.

როზენბერგის მსახურმა ფორტრაფის შვილის კბინები სასწრაფოდ აირბინა და ვი-

- კიდევ არ დავრთვიყუბით პერე?
- კარგი მზად არ არის, — უპასუხა მან.
- საერთო ჩქარობას, რაღის იტყვას?
- არ დღეში იტყვება. მერტად საპასუხისმგებლო საქმეა, რასის სიამაყე პერე ადლოვის

სათრისთვის იტყვება, თორემ ერთ თვეზე ადრე გერე გავებდავდი ასეთი დიდნიმგებლო-

დენი სურათის გამოშვებას.

— მამ კარგი, ორი დღის შემდეგ მოვალ — სთქვა მოსამსახურემ და გაბრუნდა.

— მთელი საქმეა, ერთგულ სიამაყეა მთელი თვის მუშაობა უნდა, მაგრამ ორ დღეში

იტყვება, — მოახსენა მოსამსახურემ და დაიწყო მუშაობა. როზენბერგე თქმდა მოსამსახურე ელოდა სურათის მიღებას, მაგრამ მოახლის მასხრმა

ჩინოვანი დაამტკიცა ათი რას ნიშნის არილი ფორტრაფი, რასილი სიამაყის შერჩინომა

აქვს მამ მან, ორი დღის შემდეგ ჩემ სამუშაო ოთახს არილი რასის სიამაყის წარმტ-

ტი სურათი დაამშენებენ. კმაყოფილი გაიფიქრა როზენბერგმა.

— ორი დღის შემდეგ ფორტრაფიდან მოსამსახურე ისევ ხელკარილი დაბრუნდა.

— მომატედე? — წყენით შეიკითხა როზენბერგი.

— ხალ უთუოდ იტყვება, ახლა კი ნიშნის განამატანა-თქვა მოსამსახურემ და ბატონს

სურათის ანამტეტი მიაწოდა. როზენბერგმა მახატა ასეთი მოწუწუებით მიაყრა თვალები,

თითქმის სიყვარული აღზნებულ დანტის მხერა ბავტაინის მწვენიერ სახეს შეხედ-

რიდა.

— იღებოდა, წარმტყავა, ორანგებს რომ მწვენიერებს ჯანსაღი გრძნობა ქონდით,

ლურის მუხეღოში ლიხინადი დაიხმის ჯიოკონდის ნაცვლად, ამ სურათს დაკიდებდა,

მაგრამ მით უფრო სიამაყითა, რომ ხელოვნებისა და ნივლსიფიში, როგორც მეტი—ახალი

სიტყვას ჩვენ ვიყენებთ იაკობობისა. ჩვენ ვაღივთ მამ შეიკითხვისა და ხელოვნების

ახალ გარდევალ ნიშნებს, ჩვენ რეცტობისა მადლი ჩაისა ჩამოხედალნი ერთი—კმაყო-

ფილებით წამოსთქვა როზენბერგმა.

— მერე დღის ორსა მუშა მოზენბერგის კანონტში დიდი სიფრთხილით შეიტანა პრუ-

სილი ჯიშის ფენზონიერული ძროხის ევეტრებოდა სურათი და მისთვის განკუთვნილ

დღეებზე ჩამოჭოდა.

სურათისა და კანონტის პარტილი სიამაყის გრძნობით აფელორებდა ძროხის სურათს

და თითქმის სტეტიბოდა ჩარბოში გაეთებულ აფელკიშერ ბეთიხატრიდან აბოხმტდლო

წარმოებას:

— ჩვენ შეიკვლიდა ვიამაყით პრუცილი გელტების მერე შექმნილი ძროხების ჯიშით. —

როზენბერგს სანე უყუროდა და მსოფლიო მნიშვნელობის ხელოვნების ნიმუშით აღტა-

რებული თვის დროში იმტრებდა.

— დიდებული სიტყვითა ვიამაყის ჯიოკონდა ვიამაყის ლურის მუხეღოში. იამაყე,

იამაყე არილი რასაქ შენმა შეილომა ამ სურათის სახით ხელოვნების გარდევალი ნი-

მუში შესძინა, სახლი და დღებდა პრუსული ჯიშის ძროხის რეხება და ლიქობა.

ს. ისარიძე

გამოქვეყნის დილორი

მალე პრუსიამ დასტემა რამდენიმე ათს მკვდარ ვაზა-

დნი ტრაქტო და ვაზაბერის ფორტის, როგორც კოსტოლო-

მის მიერ გახვეწილი სასურებნი.

ნან. ფონსა

— შეხედ, მკვდრებს სხარცავენ, რომ იშობახლოობისაგან საჩუქრები გაუგზავნიან ფრინტს, რა კარგია რომ ეს არახასამდენი საჩუქრე არ დავავალები

— მე კი მართალი ვიხობრა, ეს დავალება მერიათ, იძლია. ცვატელი მოსახლეობის ძვრიაა ოდრე სარის(და).

გერმანიაში აღწერეს ვაზაჩენ სასურებნი. შერაივების საბათი მცხოვრებლებს მიძ-

ლებენ ბეტიბის სახარის უოველკარი ტანახისი.

ვაზიფილიან

— ეს ქალი უცხოელი უნდა იყოს. — არა, გერმანელია. არილ რასის მუშაობი მემკვიდრე. — მაშინ გესტკაბის მუშაკები უოველკარი არილი რასის ორგული მემკვიდრეა, რომ მავსიობის ტანახმტდლო ვერე კიდევ არ ჩამოხმევიათ.

სამაოდ ხნიერი ბერლინილი მოკვლევ მილის ტემპთან, ეტყვი სნი-
ერია, კუმიტე სახითა და მოღუწული თვალბო- კლინტო ზუკოვსკი
გამოარკილის მისი მრწამსი და მიზართვლება, რადგან გერმის კარსტეში
ჩამოყიდული მტლერის, მიმდრის, გერონგის და სხვა ფრასიტების
სურათები, ხოლო თუთონი კი წყვიტი გარეგნობის აღმამინად მოჩანს.
— აბად გესტაბოლიანი უოველ შემთხვევაში ტან-სტეტი ქმნი-
ნუს—ფიჭობის კლენტი.
ექვსი მამ აღერიისადა სთავაზობს სავარტისა და
— დაბანდით, აი აქეთ მავსიობათან— ეტყვნება ის, ავად მრანდენ-
ბათ?

კლინტი პატარა პაუზის შემდეგ მიუგებს.
— არაფერია— იმედინად მივგებს ექვსი—ეც უხილო საქმე უო-
ფლია, მოვარგეთ.

ამ ლაპარაკის დროს ტელეფონი რეკავს. ექვსი ვიდაცის ელაპარაკე-
ბა და საუბარში ისეთ სიტყვებს ღრია ასოლი, თითქმის მარტო იყოს:
— სმწუხარია, მეგობარო, ღრია ასოლი, არ უნდა გავვიფრტვს, რომ
ხვალ მშიერი დარტე დასტენი ფეი სუბრის დამთავრებისას.

კლინტი აზრს იცვლის და ფიქრობს და ფიქრობს რომ ექვსი არა თუ გესტაბოლი
არ უფილია, არამედ აწყარად ირმევემტეტი სხანს. ამ ფიქრებში მყოფ
კლინტის ექვსი უტყდა შიამაყათა:
— თქვენ შეიკვლიანთ გუალახლი იყით ჩემთან, ბრახნეთ, რის
უქვით?

— კლინტი აქეთ-იქით მიხედავს და დაბალი ხში ეტყვნება ექვსს
— თქვენ მართალს ბრახნებო? ნამდვილი გულახლილი შეიძლება
ეყო?

— გუშარიტად, ნამდვილი. მე პატიოანი აღმამინ ვარ.
მაშინ კლინტი პირდაპირ შეუხედავს და მიუგებს.
— იმას, რასაც უოველი გონიერი აღმამინა უქვის გერმანიაში.
— მაინც?
— მტლერის აუტუნად რეკიშ.
კანონტში სარტე ჩამოვარდება.

მახვილაი

„სნა“ იოშა

გერმანიის ვაზისკვებნი ძლიერება უმელობა. ისინი უოველ-
გვან სმწულებით ეტლბებენ როგორმე მოხვტენ ზურგში. ზეგ-
რი მათგან სნა ამოხრებულ წავის, რომ ავად გახდეს და მის-
პატალი გახვეწონ.

ნან. ა. კოტკოვისა

— მაშნ, რამ გავებრა ახე? — ამ ტის წყალმა. — მერე და ვანა კარგია ეც უვალე? — შესანიშნავია, ფრიცმა დალია თუ არა, მაშინვე ტიფით გახდა ავად და ზურგმა გაავწავნის.

— მეუბნებიან კმარა სისხლიო!.. სიამოვნებით, შემძლიან გადავიდე სახრჩობელაზე.

სეხნიები

არის ჩვეულებრივი
ამ მოთხრობის საგანი,
იყო ერთი მაქსიმე —
ბიჭი მრავალთავანი.

მუშაობდა, ცხოვრობდა
იყო სტახანოველი,
გულს სიამით უვსებდა
გათენება ყოველი.

როცა ყაჩაღ ჰიტლერის
თავს დაგვესხნენ ბანდები,
დაემუქრენ ჩვენს კავშირს
ვერაგული ფანდებით,

მაშინ ჩვენი მაქსიმეც
პატრიოტი მეღვარე,

ჩაღდა მებრძოლთ რიგებში
როგორც ერთი მხედარი.

მეთაურმა ღიმილით
უთხრა: „დაგიკვირნია,
რომ სხვებს სჯობდი შეჯიბრში!
ეხლა გიწვევს სენია!“

მაქსიმე ჰქვია ამასაც,
დაზგის ტყვიამფრქველია,
მაქსიმე, ჩაიბარე და
ემე, როგორც გჩვევია!“

— არის! — უთხრა მაქსიმემ, —
უნდა მივცეთ მხარი მხარს,
მე და ჩემი სენია
არ შევარცხვენთ წითელ ჯარს.

ვიმედობ არ მიმუხთოლებს,
ვფიცავ, არც მე გავსწირო,
და მტრის ურდო მომხდური
ვაწიოვო, ვატირო.

ამის შემდეგ სენიებს
მულამ ერთად ხედავენ
რწმენას გამარჯვებისას
მედგარ ბრძოლით სჭიდავენ.

„სამშობლოსთვის!“ — მაქსიმე სჭიქს,
სმა გასმის ძლიერისა,
მას თან ერთვის კაცანი
დაზგის ტყვიამფრქველისა.

ყირიგელი

ნახ. დონისა

გერმანელ ფაშისტების მიწვევით უკრაინაში იმოგზაურა ნორვეგიის პოლიციის მინისტრი ლომ. მან დაბრუნების შემდეგ ისეთი სურათი დაუხატა თავის მოსხენებაში მსმენელებს, რომ ნათლად გამოაშკარავა გერმანელ ფაშისტების ბატონობის მაგნე შედეგები უკრაინაში და ამრიგად, ქების ნაცვლად, ფაშისტური რეჟიმის გინება გამოუვიდა. ამ საქციელით ლომ მეტად განარისხა ფაშისტი მმართველები.

გაზეთებიდან

შეუდარებელი ერთხელ დაიმეგობრა დათვი, თაფლიჭამია, წუწკი, წორს რომ მიუგავს თათი. იფიქრა: გამოდგება, გამიწვევს სამსახურსო, მე დამიდგება მცველად, ერთგულად მიგდებს ყურსო. გაუერთგულდა დათვიც, გაუდგენ ტყეებს ველებს, დათვი ერთგულებით პატრონს ხშირად ულოკდა ხელებს. შეუდარებელი გულში ბედს უმადლოდა რადგან, დათუნა ტყვიანი და ერთგული გამოადგა. და დათვიც, კმაყოფილი, ერთგულ მსახურის მსგავსად, მის გულის მოსაგებად არ იზოგავდა თავსა.

შეუდარებელი ერთხელ მიწოდლილიყო ჩრდილში, დასძინებოდა დაღლილს და ამ დროს იმის ძილში ბუზი მოფრინდა შორით და დასაკუბდა თავზე, მისი „სტუმრობა“ დათვმა შენიშნა იმავე წამზე. შემოუქნია თათი. ბუზი აფრინდა მაღლა, მაგრამ მობრუნდა ისევ: ცხვირს დასაკუბდა ახლა. კვლავ შეუტია დათვმა რისხვით დაალო ხანა, გაფრინდა ბუზი... მალე კვლავ შუბლზე დანახა. შურით აენტო დათვი, ბრაზით დაიწყო თრთოლა — და მან ვეება ლოდი ბუზისკენ გაისროლა. მაგრამ ვერ მოკლა მაინც მან ბუზი თავგასული, შეუდარებელი, ნაცვლად გააცხებინა სული.

ლი-ს საქციელიც, ვინაც შიტლერის ხელებს ლოკავს, ნაცისტურ თვალსაზრისით დათვურ სამსახურს მოგავს, მას პოლიციის საქმე რაკი გადასცენ ხელში, ენახა, ვალად შქონდა, „ახალ წესრიგს“ ეშვი. შიმღერის მოწოდებით მას აუხრულდა ზრახვა, „ახალ წესრიგს“ „ულორტი“ უკრაინაში ნახა. როცა დაბრუნდა მოჰყვა, იგი შიტლერის ქებას, რაც ნახა ჩამოთვალა სოტობით ჩამოკრა ებანს უკრაინაში უკვე გაჩნდა რიგების კული, არ იკერება ხალხნო ქალის „შლაპა“ თუ ქული. და აღარ მოდის იცით, არც ბური, აღარც ღვინო, შიმღერ ხალხს უჩანს ლამის ადგილი სამარცხვინო. მათი სახლკარის ნახვით შეგიღონდება გული, ყველაფერია სრულიად დაბუგულ დანგრეული. პარტახად იქცა მწარე, გაუდარბოვდა ველი, და აჩრდილივით ყველგან დაშქრის სიკვდილი ცელით“. „დაშქრის“... ეს რა სთქვა? ბიჭოს! ეს რა წამოცდა ლი-სა? ეს ხომ მიშვება არის სხვის წისქვილისკენ წყლისა? ეს ხომ... ეს რა სთქვა?!.. როგორ დაებნა გზა და კვალი, ამ სიტყვებით ხომ იმან თვით შიტლერს დახლო ბრალი?! ფაშისტურ რეჟიმს ამით ხომ აუწია ყური?! და ამას ქვია სწორედ დათვური სამსახური.

ს. ისარკიძე

ფრანუ გაფცქვნილობერგი „ნებაყოფლობით იხდის ვალს სამშობლოს წინაშე“.

უკონგის გაუთახიდან

შველახე იაფი უმცველი

წითელარმიელი — ამხანაგო სერჟანტო, რისთვის არის, რომ გერმანიაში ტანსაცმელს გაზეთებისაგან იკერავენ?
სმარქანტი — იმიტომ, რომ გენგელის ლაყობაზე უფრო იაფი შემცველი გერმანიაში ჯერ კიდევ არ გამოუგონიათ.

(„საღარაჯოზე“)

სინამდვილეს ვირაფერს უზამ

— რა საძაგლობაა, კარლ, — ყოველი ბრძოლის წინ ჩვენი მეთაური ფონ შულცი გვპირდება, ეს ბრძოლა უკანასკნელი იქნება!
— მერე რა, მეთაური არა სტყუის: ჩვენი ჯარის დიდი უმრავლესობისათვის ყოველი ბრძოლა უკანასკნელი არის ხოლმე!

(„ფრუნზელი“)

საგაფხულო მოდა

— როგორია საგაფხულო მოდა ბერლინში?
— ისეთივე, როგორც იყო ზამთარში: ზამთარში ჩამოგვართვეს საზამთრო ტანსაცმელები და გაგაფხულზე კი ჩამოგვართვენ საგაფხულო.

სამგლოვნიარო ლენტი ავანსად

— თქვენ, როგორც ვხედავ, ტანსაცმელზე სამგლოვიარო ლენტს იკერებთ? განა თქვენ ვინმე მოგიკვდათ?
— ჯერ არა, მაგრამ გუშინ წერილი მივიღე, რომ ჩემი ვილი გაუგზავნიათ საბჭოთა კავშირ-გერმანიის ფრონტზე.

(„დაარტყი მტერს“)

სენიპირთა უორის

— რა შემთხვევაში არ შეიძლება ვესროლოთ ფაშისტს?
— მხოლოდ ორ შემთხვევაში: როცა ის ჯერ კიდევ არ არის შენს წინაშე, ან როცა ის უკვე აღარ არის.

(„დაარტყი მტერს“)

გერმანულ გაზეთს „დას რეის“ წამოცდა ზარკოვში ფაშისტების მიერ ჩადენილ მხეცობათა შესახებ სიმართლეს და სწერს: „წინათ მოსახლეობა დადიოდა თეატრებში, კინოში, ჰქონდათ ბაბლიოთეკა, სკაფადები და სხვ. ახლა კი თეატრებში მხოლოდ გერმანელი ჯარისკაცები დადიან. თეატრებში, კინოებში, ბრესტის ყოველთვის დირიჟორებს გერმანელი ეფრეიტორა.“

ნახ. ს. ნადარეიშვილისა

— ხალცრებაა, რატომ ამ თეატრში მარტო გერმანელები დადივართ და ადგილობრივი მოსახლეობა კი არ გვეკარება?
— თეატრში როგორ შემოვლენ, ქუჩაში რომ დავგინახვენ, მაშინაც ჩვენგან ვარბიან ხოლმე!